

Maedi–Visna slimības uzraudzības, kontroles un apkarošanas nosacījumi Latvijā

Zemkopības ministrija sadarbībā ar Latvijas aitu audzētāju asociāciju ir izstrādājusi *Maedi–Visna* slimības uzraudzības, kontroles un apkarošanas nosacījumus aitām. Nosacījumi ir noteikti Ministru kabineta 2014.gada 20.maija noteikumos Nr.251 „Kārtība, kādā aitu sugas dzīvniekiem veic slimības *Maedi-Visna* uzraudzību, kontroli un apkarošanu” (<http://likumi.lv/doc.php?id=266338>).

Nosacījumi paredz darbības, kas ļaus novietnēm iegūt un turpmāk saglabāt no *Maedi–Visna*:

1. atvēršanas novietnes statusu; vai
2. brīvas novietnes statusu; vai
3. oficiāli brīvas novietnes statusu.

Minēto nosacījumu izpilde ilgtermiņā dos iespēju šajās novietnēs, uzlabot dzīvnieku produktivitāti, kā arī uzlabot Latvijas tumšgalves šķirnes aitu gaļas īpašības, kas savukārt veicinās aitkopības attīstību Latvijā.

Lai iepriekš minētos statusus varētu iegūt, aitu īpašniekam būs jāiesniedz Pārtikas un veterinārajā dienestā iesniegums, par to, ka ir izpildījis noteikumos noteiktās prasības attiecīgā statusa iegūšanā.

Tāpat nosacījumi paredz, ka drīkstēs novietnē, kurai būs piešķirts kāds no iepriekšminētajiem statusiem, ievest aitas no citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai trešās valsts - no tāda ganāmpulka, kurā būs veikta *Maedi-Visna* uzraudzība, seroloģiski izmeklējot un iegūstot negatīvu rezultātu.

Noteikumi noteic arī tiesisko regulējumu iesaistītajām personām un iestādēm, dzīvnieku pārvadāšanas ierobežojumus un nosacījumus, ja dzīvnieks tiks vests uz pasākumiem. Noteikumos īpaši norādīti pasākumi, kas veicami, ja ir aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar *Maedi-Visna* vai tiek apstiprināta *Maedi-Visna* diagnoze.

Pozitīvi novērtēta govju sūkļveida encefalopātijas uzraudzība Latvijā

Latvijā Pārtikas un veterinārais dienests kopš iestāšanās ES ir veikusi obligāto GSE uzraudzības programmu un līdz šim Latvijā nav konstatēts neviens govju sūkļveida encefalopātijas (GSE) gadījums.

Pamatojoties uz ilgstošo GSE uzraudzību un negatīvajiem izmeklējumu rezultātiem, Zemkopības ministrija sadarbībā ar Pārtikas un veterināro dienestu panāca, ka 2014.gada 26.maijā Pasauls Dzīvnieku veselības organizācija (OIE) tās 82. ģenerālās sesijas laikā Latvijai piešķīra statusu – „Nenožīmīgs govju sūkļveida encefalopātijas (turpmāk – GSE) riska statuss”. Tādējādi Latvija beidzot ir panākusi, ka tika pārskatītas regulas Nr.999/2001 un OIE prasībās, lai Latvija, kurā ir maza liellopu populācija un nav GSE gadījumu, iegūtu augstāko statusu. Pamatojoties uz iegūto statusu, Latvija turpmāk varēs samazināt izmeklējuma skaitu uz GSE.

Bišu veselības uzraudzības programma Latvijā

Zemkopības ministrija sadarbībā ar Pārtikas un veterināro dienestu, Latvijas Biškopības biedrību un valsts zinātnisko institūtu „Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „Bior”” turpina atbalstīt biškopības nozari, izstrādājot Eiropas Komisijas (EK) līdzfinansēto 2013. un 2014.gada bišu veselības uzraudzības programmu (2013./2014.gada programma). Šīs programmas īstenošanas laika periods ir no 2013.gada 1.septembra līdz 2014.gada 31.oktobrim.

Biškopības nozarē iepriekšējā – 2012. un 2013.gada bišu veselības uzraudzības programma (2012./2013.gada programma) tika īstenota no 2012.gada 1.oktobra līdz 2013.gada 30.septembrim. Pēc apkopotajiem datiem tika secināts, ka bišu dravās novēroja 15,36% mirstību pēc ziemas sezonas, bet 0,56% vasaras sezonas laikā. 2012.gada rudenī vizītēs ņemtos paraugus izmeklēja 366 paraugus uz Amerikas peru puvi un Eiropas peru puvi, no kuriem 27 (7%) paraugos diagnosticēja Amerikas peru puvi. No 1929 paraugiem deformēto spārnu slimību diagnosticēja 1038 (54%) paraugos un akūto bišu paralīzes vīrusu – 46 (2%) paraugos, bet no 98 paraugiem hronisko bišu paralīzes vīrusu netika diagnosticēts, savukārt no 1925 paraugiem varrozi diagnosticēja 1386 (72%) paraugos un no 387 paraugiem nozematozi diagnosticēja 37% paraugos.